

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szigeti Szabolcs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szigeti Szabolcs ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve(I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve(II.rendű felperes címe) II. rendű és III.rendű felperes neve(III.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek, a dr. Berecz János ügyvéd által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen öröklési szerződés megszüntetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. október 26. napján meghozott 13.P.20.601/2012/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felpereseknek fizetendő perköltséget 209.550 (Kétszázkilencezer-ötszázötven) forintra, az államnak térítendő eljárási illetéket 198.000 (Százkilencvennyolcezer) forintra leszállítja. Az ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 104.775 (Száznégyezer-hétszázhetvenöt) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására 264.000 (Kétszázhatvannégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes, továbbá a II. és III. rendű felperesek jogelődje **P.Gy.-né** az alperessel 2007. július 2. napján külön okiratba foglalva öröklési szerződést kötöttek. A szerződésekben az alperes az I. rendű felperes és **P.Gy.-né** tartására vállalt kötelezettséget, akik ennek ellenében a **b.-i B.** utca 17-19. IV. emelet 11. szám alatti lakásingatlan tulajdonukban álló ? - ? részének örökösévé az alperest nevezték meg.

Az I. rendű felperes és **P.Gy.-né** keresetükben kérték, hogy a bíróság az alperessel kötött öröklési szerződéseket szüntesse meg, rendelkezzen a szerződés tárgyát képező ingatlanra bejegyzett elidegenítési- és terhelési tilalom törléséről, továbbá ajándék visszakövetelése címén kötelezze az alperest 2.700.000 forint megfizetésére.

Keresetük ténybeli alapjaként előadták, hogy a szerződés megkötését követően az alperes az abból eredő kötelezettségének nem tett eleget, tartásukról nem gondoskodott, ez által a szerződést megszegte, mely állapot folyamatosan fennáll, ezért a Ptk. 658. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 589. § (3) bekezdése szerint kérték a szerződés megszüntetését. Előadták továbbá, hogy a szerződések megkötését követően az alperes 2010. február 1-jén rávette a felpereseket, hogy az **O.** Bank Nyrt.-nél vezetett számlájukon elhelyezett megtakarított pénzükből 2.700.000 forintot ajándékozzanak részére lakásfelújítás céljára. Bár ebben az időszakban már megrendült a bizalmuk az alperesben, de bíztak abban, hogy jó célra adják a pénzt, és az alperes legalább minimális hálát fog tanúsítani feléjük. Az ajándék átvételét követően az alperes még kevesebb figyelmet fordított rájuk, és mindent megtett annak érdekében, hogy életüket megrövidítse, ezáltal minél hamarabb hozzájusson a szerződésben kikötött örökségéhez. Erre tekintettel az alperes az ajándékra érdemtelené

vált, amit a felperesek a Ptk. 582. § (2) és (3) bekezdései alapján visszakövetelnek annak 2010. február 2. napjától járó törvényes kamataival együtt.

**P.Gy.-né** II. rendű felperes 2011. január 16. napján elhunyt, emiatt az eljárás félbeszakadt. **P.Gy.-né** örökösei egymásközt egyenlő arányban, a II. és III. rendű felperesek, akik jogutódként a bíróság engedélyével önként perbe léptek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű felperes és az alperes, valamint néhai **P.Gy.-né** és az alperes között 2007. július 2. napján létrejött öröklési szerződéseket megszüntette. Megkereste a **B.-i** Körzeti Földhivatalt, hogy a **b.-i B.** utca alatti ingatlanra az alperes javára feljegyzett elidegenítési és terhelési tilalmat törölje. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 2.700.000 forintot, továbbá 737.870 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 762.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Az ítélet indokolása szerint a kereset alapos. A Ptk. 658. § (1) bekezdése alapján az öröklési szerződés megszüntetésére a tartási szerződésre irányadó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Ptk. 589. § (2) bekezdése szerint, ha valamelyik fél magatartása vagy körülményei folytán a természetben való tartás lehetetlenné vált, bármelyik fél kérheti a bíróságtól a szerződés végleges, vagy az említett körülmények megszűntéig tartó átváltoztatását életjáradéki szerződéssé, ha pedig a szerződés célja ilyen módon nem valósítható meg, a szerződés megszüntetését. A Ptk. 582. § (2) bekezdése értelmében, ha a megajándékozott vagy vele együtt élő hozzátartozója, az ajándékozó vagy közeli hozzátartozója rovására súlyos jogsértést követ el, az ajándékozó visszakövetelheti az ajándékot, vagy követelheti az ajándék helyébe lépett értéket. A (3) bekezdés szerint az ajándékozó visszakövetelheti az ajándékot, vagy követelheti az ajándék helyébe lépett értéket akkor is, ha az a feltevés, amelyre figyelemmel az ajándékot adta, utóbb véglegesen megghiúsult, és enélkül az ajándékozásra nem került volna sor. Az alperes érdemi védekezést nem terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróság figyelmeztette, hogy ha ellenkérelmét 15 napon belül nem nyújtja be, a rendelkezésre álló adatok alapján határoz. Az alperes e figyelmeztetés ellenére a megadott határidőn belül ellenkérelmét nem nyújtotta be, arra nézve az utolsó tárgyaláson tett nyilatkozatot. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a tényállást a felperesek előadása alapján határozta meg, és a hivatkozott jogszabály alapján keresetüknek megfelelően az öröklési szerződéseket megszüntette, továbbá kötelezte az alperest 2.700.000 forint megfizetésére. A pervesztes alperest a Pp. 78. §(1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére, valamint a felperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illeték megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az ítélet Pp. 253. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, mert a keresetnek érdemi vizsgálat nélkül adott helyt. Kétségtelen, hogy az alperes érdemi nyilatkozata megtételére az utolsó tárgyaláson került sor, azonban ennek oka az, hogy az alperes tartósan külföldön tartózkodik, és nem volt érdemi rálátása a perre. Jogban járatlan lévén, nem értette a bíróság felhívását, és az utolsó tárgyalás előtt megbízott ügyvéd azt a tájékoztatást adta, hogy a tárgyaláson a nyilatkozat megtehető. Tekintettel arra, hogy viszonylag bonyolult és részletes feltárást igénylő történeti tényállásról van szó, és a felperesek keresete nyilvánvalóan megalapozatlan, nem helytálló, hogy a bíróság érdemi vizsgálat nélkül ítéljen az ügyben, melyre tekintettel az elsőfokú ítélet megalapozatlan.

A fellebbezést kiegészítő indokolás szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság a keresetnek érdemi vizsgálat nélkül adott helyt. A Pp. 163. § (2) bekezdése szerint a bíróság az ellenfél által kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. Az ítélet indokolása e törvényhelyet nem említi, nincs is annak jele, hogy az elsőfokú bíróság megvizsgálta volna a tényállást atekintetben, hogy kétsége merülhet-e fel a felperesek előadásának valódiságát illetően. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a felperesek tényelőadása alapján határozta meg, melyből egyértelműen látszik a bizonyítékok értékelésének elmulasztása. Az ügygel kapcsolatban az alperes előadta, hogy nagyszüleit 17 évig ápolta, gondoskodott róluk, néhai **P.Gy.-né**t haláláig ápolta-gondozta, az I. rendű felperest pedig addig, amíg a többi felperes közreműködése miatt el nem hidegült tőle. Az I. rendű felperes sajnálatos módon kezelésre szorult, ápolása folytán előfordult, hogy dührohama volt, ilyenkor kezelhetetlenül agresszívvá vált, ezért költöztette be őt egy időre az alperes rehabilitációs otthonba. Onnan azért vette ki, hogy elkerülje a pszichiátriára utalását, melyre vonatkozó adatok nyilvánvalóan rendelkezésre állnak az otthonban. A II. és III. rendű felperesek ekkor tudták meg az öröklési szerződések megkötését, akiket az I. rendű felperes azért hívott fel, mert az otthonból haza akart menni. Állítja az alperes, hogy az I. rendű felperes és házastársa gondozása körében mindent megtett, ami tőle elvárható volt, illetve ami szerződésbe volt foglalva.

Az elsőfokú bíróságnak a keresetindítási körülményeket taglaló felperesi előadásokat kétségesnek kellett volna értékelnie, mivel jóval a keresetlevél benyújtása előtt került sor az öröklési szerződés megkötésére, mely időszakban a II. és III. rendű felperesek nem törődtek sem az I. rendű felperessel, sem pedig házastársával. A megtévesztett I. rendű felperest ide nem értve, a II. és III. rendű felperesek azért támadják a szerződést, mert az örökségből részesülni szeretnének annak ellenére, hogy korábban semmilyen formában nem törődtek, nem gondoskodtak a gondozásra szoruló I. rendű felperesről és házastársáról. Az alperes tényállításait igazolni tudja **Sz.N.** és fia **Sz.T.**, valamint szomszédai **Sz.A.** és **C-né S.J.** vallomásával. Amennyiben az ítélőtábla lehetőséget lát rá, kéri a megjelölt személyek tanúkénti kihallgatását és vallomásukat az ügy megítélésénél vegye figyelembe.

A 2.700.000 forintot az alperes néhai **P.Gy.-né**val közös számláról vette fel nevezett kérésére, amit oda is adott nevezettnek. E tekintetben az elsőfokú bíróság mulasztása folytán nem vizsgálta, hogy a számla közös volt, ezért az azon lévő összeggel közösen rendelkezhettek, így ajándékozás e tekintetben nem is történhetett.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérték. Az ítéletben annyi hiányosság mutatkozik, hogy annak fejrészből kimaradt a III. rendű felperes megjelölése. Az elsőfokú bíróság megfelelően döntött, ítélete mindenben megfelel a jogszabályoknak. Az alperes többszöri felhívás ellenére sem terjesztett elő érdemi ellenkérelmet, arra a tárgyalás berekesztése előtt került volna sor, ami mindenképpen elkésztettnek tekinthető. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Pp. szabályai szerint járt el, és az anyagi jogi szabályoknak is megfelelően hozott döntést.

A fellebbezés alaptalan.

Az alperesnek megküldött, az első tárgyalásra szóló idézés a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdéseiben foglaltak alapján ad tájékoztatást a fél kötelezettségeire és mulasztása jogkövetkezményeire. A tájékoztatás szerint a fél köteles tényállításait, nyilatkozatait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást segítő pervitelnek megfelelően előterjeszteni. Ha tényállításának, nyilatkozatainak előadásával, bizonyítékai előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedik és kötelezettségének felhívására sem tesz eleget, a bíróság a fél

előadásának, előterjesztésének bevárása nélkül határozhat. A peradatok szerint az alperes az első tárgyalás elhalasztását kérte arra hivatkozással, hogy a kitűzött időpontban előreláthatóan külföldön fog tartózkodni. Az elsőfokú bíróság kérelmének helyt adva az első tárgyalást elhalasztva felhívta az alperest, hogy a keresetre vonatkozó ellenkérelmét 15 napon belül nyújtsa be a bíróságra, ellenkező esetben az érdemi ellenkérelem bevárása nélkül, a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tárgyaláson meghozza határozatát. A felhívást tartalmazó tárgyalási jegyzőkönyvet az alperes 2012. július 23-án átvette, az újabb, 2012. október 26. napjára kitűzött tárgyalásig ellenkérelmét nem terjesztette elő, azt mulasztása kimentése nélkül a tárgyaláson, a két nappal korábban megbízott jogi képviselője útján kívánta részletesen előadni. A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság tájékoztatási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, az alperes mulasztására tekintettel a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltak alapján, az eljárási szabályoknak megfelelően hozott keresetnek helyt adó döntést.

Mivel az alperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére a felperesek keresetének ténybeli alapját képező állításokat nem vonta kétségbe, az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a tényállást megalapozottan állapította meg a felperesek előadása alapján. A fellebbezési érveléssel ellentétben a felperesi tényállítások tekintetében éppen az alperes magatartása folytán nem merülhetett fel kétség, mert hosszú ideig azok valóságát a bíróság felhívására sem vonta kétségbe. Ezzel összefüggésben utal az ítéletábra arra, hogy az alperes a keresetről és a felperesek ezt megalapozó tényállításairól legelőször 2010. november 15-én szerzett tudomást, amikor a keresetlevél Pp. 130. § (1) bekezdése szerinti elutasító végzéssel a keresetlevelet átvette. Ezt követően az ismételt benyújtott keresetlevél a 2011. szeptember 7. napjára kitűzött tárgyalásra szóló idézéssel került részére 2011. május 12-én kézbesítésre, melynek megtartására a II. rendű felperes halála miatt nem került sor. Mindezekből kitűnően az alperes közel két évig a felperesi tényállítások valóságát nem kifogásolta. A felperesek kereseti kérelmei és az azokat megalapozó állítások egyértelműek, laikus számára is érthetők, felfoghatók, ezért alaptalan az a fellebbezési érvelés, miszerint az alperesnek „nem volt érdemi rálátása a perre”, mely esetben egyébként elengedő ideje volt arra, hogy a megfelelő „rálátáshoz” jogi segítséget vegyen igénybe. A tartós külföldi tartózkodásra való hivatkozás is alaptalan, mert erre alapítva mulasztása kimentése érdekében igazolási kérelmet nem terjesztett elő, melynek valóságát egyébként alappal teszi kétségessé, hogy az eljárás során részére küldött valamennyi küldeményt lakóhelyén személyesen vette át.

A felperesek a pertárgy értékét 12.700.000 forintban jelölték meg, melyből 10.000.000 forint a szerződés tárgyát képező ingatlan értéke, míg 2.700.000 forint a kölcsön összege. Ez az ingatlanérték tekintetében a 4/2008. Polgári jogegységi határozat alapján nyilvánvalóan téves, mert a tartási, életjáradéki, illetve öröklési szerződés teljesítése, módosítása, átalakítása, megszüntetése iránti perekben a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazandó, mely alapján a szerződés megszüntetése iránti perben a pertárgyérték az egy évi szolgáltatási érték. Mivel a perbeli öröklési szerződés a havi szolgáltatási értéket nem tartalmazza, az nem meghatározható, ezért e tekintetben a pertárgy értéke az Itv. 39. § (3) bekezdés b) és c) pontjai alapján a törvényszék és az ítéletábra előtti eljárásban is egyaránt 600.000 forint. Ennek alapján a Pp. 26. §-a szerint a bíróság által megállapított pertárgyérték (600.000+2.700.000) 3.300.000 forint, melyhez képest elsőfokú ítéletben megállapított perköltség és le nem rótt illeték mértéke is eltúlzott.

Az ítéletábra az alperes bizonyítási indítványa teljesítését mellőzte, tekintettel arra, hogy az új bizonyítékokra hivatkozást a Pp. 235. § (1) bekezdése kizárja.

A kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben, a perköltség és a le nem rótt illeték tekintetében megváltoztatta és az alperes által fizetendő perköltséget 209.550 forintra, az eljárási illetéket 198.000 forintra leszállította, az ítélet egyéb fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A leszállított perköltség a 3.300.000 forint pertárgyérték alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerinti ügyvédi munkadíj áfával növelt összege. Az ítélőtábla az alperest pervesztességére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felpereseknek járó másodfokú perköltség megfizetésére, ami a képviselőjükkel felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján számított, áfával növelt ügyvédi munkadíj. Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak, az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket.

Budapest, 2014. február 13.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.  
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.  
bíró

A kiadmány hiteléül:  
Háló Sándorné  
tisztviselő